

Fem grupper och fem språk med extra skydd

Berättelse

I Sverige bor det många olika människor. Fem grupper kallas för nationella minoriteter. Det är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Dessa grupper har bott länge i Sverige.

Varje grupp har ett eget språk. De fem språken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Dessa språk kallas nationella minoritetsspråk. De har ett särskilt skydd i lagen, utöver svenskan.

Det finns en lag om de nationella minoriteterna. Lagen kom år 2009. Den säger att grupperna har vissa rättigheter. De ska kunna behålla sitt språk och sin kultur.

I några kommuner finns det extra rättigheter. Där kan man använda finska, meänkieli eller samiska när man pratar med myndigheter. Man kan också få förskola och äldreomsorg på språket. Dessa områden kallas förvaltningsområden.

Samerna har en särskild ställning. De är också ett urfolk. Det betyder att de har bott i området mycket länge, innan dagens gränser fanns.

Två myndigheter hjälper språken att leva vidare. Den ena heter Isof. Den andra heter Sametinget. De arbetar med att människor ska kunna lära sig och använda språken.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
minoritet	en mindre grupp i ett land
nationell	som hör till hela landet
språk	det man pratar och skriver, till exempel svenska
skydd	hjälp så att något inte försvinner
lag	regler som alla i landet måste följa
rättighet	något man har rätt till enligt lagen
kultur	seder, mat, musik och vanor i en grupp
myndighet	ett kontor som hör till staten, till exempel Skatteverket
förskola	skola för små barn innan de börjar grundskolan
urfolk	ett folk som har bott i ett område mycket länge

Läsförståelsefrågor

1. Hur många nationella minoriteter har Sverige?
 1. Tre.
 2. Fem.
 3. Tio.
2. Vad är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska?
 1. Fem nationella minoritetsspråk.
 2. Fem städer i Sverige.
 3. Fem myndigheter.
3. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Lagen om de nationella minoriteterna kom år 2009.
 2. Samerna är också ett urfolk.
 3. Alla i Sverige talar ett minoritetsspråk.
4. I några kommuner har man extra rättigheter. Ge ett exempel på en sådan rättighet.
5. Vad gör myndigheterna Isof och Sametinget?

Diskussionsfrågor

- Vilka språk talas i landet där du kommer ifrån? Finns det flera officiella språk?
- Varför kan det vara viktigt för en grupp att få behålla sitt språk, tror du?
- Känner du till någon minoritet i ditt hemland? Berätta kort.
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om ett språk som är viktigt för dig. Var talar du det, och med vem?